

АВРАМЕНКО Андрій Васильович (Авраменко-Ірій; 01(13). 12. 1893, м. Широке Таврій. губ., нині смт Дніпроп. обл. — жовтень 1944, Донецьк) — актор, публіцист, громадський діяч. Член «Просвіти». Закін. земську школу в Широкому, брав участь у роботі самодіял. драм. гуртка. 1912 вступив до Київ. сільгосптехнікуму, проте навч. перервала 1-а світова війна. 1914–17 — у діючій армії. Повернувшись до Широкого, брав активну участь у національному відродженні. Влітку 1917 — делегат Всеукр. з'їзду «Просвіти», 1918 — другого Всеукр. з'їзду селян. Разом з братом Антоном 1918 організував гайдамац. сотню для захисту міста від денікінців. Від 1921 разом з дружиною Л. Обломієвською — в театрі «Березіль» у Києві. Того ж року в м. Остер на Чернігівщині працював у місц. «Просвіті», очолював театр. секцію. 1923 — чл. правління білоцерків. філії творчого об'єдн. «Березіль», кореспондент часопису «Плуг і молот» (м. Біла Церква). 1923 заарешт. у Широкому. Звільн. у листопаді 1925. Переїхав до Катеринослава (Дніпропетровська), у 1925–27 — артист укр. драм. студії при Дніпроп. клубі залізничників. На поч. 1927 очолив студію, поставив

«Гайдамаків» Т. Шевченка. Активно друкувався на театр. теми в місц. часописі «Зоря». Від 1927 у харків. театрі «Веселий пролетар». Зазнав репресій; працював на буд-ві Свірської ГЕС у Ленінгр. обл. У 30-х рр. працював у театрі в Маріуполі. З початком 2-ї світової війни повернувся в Широке. Навесні 1942 в сусід. селі організував майстерню з виготовлення глин. посуду. 1944 заарештов. органами НКВС, звинувач. у зв'язках з центр. проводом ОУН та керівництвом «Просвіти». Засудж. до розстрілу 17 жовтня 1944. Дружину А. разом з донькою вислали в Талди-Курган. обл. (Казахстан), звідки вони змогли виїхати лише 1958. Реабіліт. 11 березня 1994.

Рекомендована література

1. Деркач В. Усе свідоме життя він вболівав за Україну // Червоний гірник. 1995, 4 лют.;
2. Його ж. Сходина на Голгофу // Січеслав. край. 1996. № 2–4, 6.

М. П. Чабан

Бібліографічний опис:

Авраменко Андрій Васильович / М. П. Чабан // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2001. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-42372>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).